

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	December 2021
Institution	VUC Lyngby
Uddannelse	HF-enkeltfag
Fag og niveau	Historie B
Lærer(e)	Elisabeth Reichert Rasmussen (era) og Tanja Sprenger (tsp)
Hold	21hisb1

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Introforløb (ERA/TSP)
Titel 2	Hekseforfølgelser i renæssancens Danmark (ERA)
Titel 3	Vikingetiden (TSP)
Titel 4	Dansk straffehistorie (TSP)
Titel 5	Danmark og demokratiet (ERA)
Titel 6	Sydafrika (TSP)
Titel 7	Den kolde krig og DDR (ERA)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 1	Introforløb - historiske fremstillinger og historiske kilder
Indhold	<p>-Interaktiv video: ”Hvad er kildeanalyse?” samt diverse opgaver herfra: https://www.vuedigital.dk/histB_videoquiz_kilde/vid_kilde.html</p> <p>-Diverse lærerfabrikerede dokumenter om kildekritik, historiske fremstillinger og kilder samt Blooms taksonomi.</p>
Særlige fokuspunkter	<p>Fagligt indhold</p> <p>Fokuspunkter: Forskellen på historiske fremstillinger og historiske kilder, blooms taksonomi, kende centrale kildekritiske begreber, informationssøgning.</p>

Titel 2	Hekseforfølgelser i renæssancens Danmark
Indhold	<p>Anvendt litteratur og andet undervisningsmateriale fordelt på kernestof og supplerende stof</p> <p>Fremstillinger:</p> <p>-”Renæssancen” Uddrag af tekst fra Faktalink om renæssancen som periode. https://faktalink.dk/titelliste/rena</p> <p>-”Tidens tanker – reformation og enevælde” fra https://danmark.systime.dk/?id=144</p> <p>-Kallestrup, Louise Nyholm: “Heksejagt”, Århus Universitetsforlag, 2020, s.17-21 om hvordan renæssancemenneskets trolddomsforståelse var påvirket af reformationen.</p> <p>- Fra forløbet om hekse på https://historieportalen.systime.dk/?id=133 har vi læst følgende afsnit:</p> <p>“Heksenes storhedstid”</p> <p>“Folketro”</p> <p>“Den danske heks”</p> <p>“Antallet af heksesager i Danmark”</p> <p>“Kanonisk lovgivning”</p> <p>“Jyske Lov”</p> <p>“Københavnske reces af 1547”</p> <p>“En dansk retssag”</p> <p>“Fængslet”</p> <p>“Det pinlige forhør”</p> <p>“Dommen”</p> <p>“Anne Palles”</p> <p>“Køge huskors”</p> <p>“Maren Spliid”</p> <p>“Den adelige heks, Christinze Kruckow”</p> <p>“Den mislykkedes brudfærd”</p> <p>“Den uofficielle sidste heksebrænding”</p> <p>“Nutidige heksetroende”</p>

	<p>“Dannie Druehyld”</p> <p>“De unge hekse”</p> <p>“Wicca-bevægelsen”</p> <p>“Hekseforfølgelser i nutiden”</p> <p>“Et spørgsmål om rehabilitering”</p> <p>Kilder:</p> <p>-“Kalundborgske reces, 1576, artikel 8” herfra: https://historieportalen.systeme.dk/?id=133</p> <p>-Sagen mod Anna Lourup, 1613: Fra Ribe Bytings protokol ifølge David Grønlund” https://danmark.systeme.dk/?id=368</p> <p>-”Brev fra borgmestre Johannes Junius til hans datter Veronica, 24. juli 1628” herfra https://historieportalen.systeme.dk/index.php?id=483#c1524</p> <p>Film og lyd:</p> <p>-”Reformation og renæssance – historien om Danmark”; DR-produktion, sendt på DR 23. September 2017.</p> <p>- “Kongens kamp mod kirken”, udgivet af DR 2016.</p> <p>-”Liv i renæssancen del 4 om Maren Spliid”, udgivet af DR2, 2009 https://www.youtube.com/watch?v=EmzqCsFnVS4</p>
<p>Særlige fokuspunkter</p>	<p>Formål:</p> <p>Formålet med dette forløb er først og fremmest give kursisterne et kendskab til og en forståelse for forudsætningerne og omstændighederne omkring trolddomsforfølgelserne i renæssancens Danmark. Derfor har vi arbejdet med et fokus på, hvad der kendetegnede den danske renæssance og dermed den almindelige borgers verdensbillede. Vi har dermed haft et fokus på årsagerne til og karakteren af renæssancens trolddomsprocesser i Danmark.</p>

	<p>Indhold (kernestof):</p> <ul style="list-style-type: none"> -hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie -forskellige styreformer og samfundsorganiseringer -Nationale og internationale konflikter og samarbejdsrelationer - historiebrug og -formidling -historiefaglige begreber <p>Fokuspunkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Renessancen i Danmarks kendetegn -Reformationen i Danmark -Det danske renessancemenneskes troldomsforståelse -Folketro -Samtidens hekseopfattelse -Troldomslovgivningen -Danske heksesager og processer -Perspektivering til hekseopfattelsen i dag – nationalt og internationalt.
--	---

Titel 3	Vikingetiden
Indhold	<p>Gennemgåede fremstillinger</p> <p>Vikingetiden ca. 800-1050, https://danmarkshistorien.dk/perioder/vikingetiden-ca-800-1050/</p> <p>Vikingetidens begyndelse, https://danmarkshistorien.dk/perioder/vikingetiden-ca-800-1050/vikingetidens-begyndelse/</p> <p>Hvor stort var Danmark i vikingetiden, https://natmus.dk/historisk-viden/danmark/oldtid-indtil-aar-1050/vikingetiden-800-1050/magt-og-aristokrati/hvor-stort-var-danmark-i-vikingetiden/</p> <p>Vikingetidens kilder, https://natmus.dk/museer-og-slotte/trelleborg/trelleborgs-historie/udstillinger/kilder-til-vikingetiden/ https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/den-angelsaksiske-kroenike-787-954/</p> <p>Blom, Mads, et al, <i>Vinkler på vikingetiden</i>, Nationalmuseets skoletjeneste, 2013, s. 15-19, 29-30, 59-70, 83-90</p>

De sidste årtier af vikingetiden, <https://danmarkshistorien.dk/perioder/vikingetiden-ca-800-1050/de-sidste-aartier-af-vikingetiden/>

DR-afsnit om vikingerne er ordinær, <https://www.kristeligt-dagblad.dk/kultur/den-gode-gamle-vikingehistorie>

Verdensbillede i nordisk mytologi,

<https://sites.google.com/site/nordiskmytologi4aargang/nordiskmytologi-1/b-den-nordiske-mytologis-verdensbillede>

Historiebrug af vikingetiden

<https://historiefagligarbejdsbog.systeme.dk/?id=186>

<https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/historiebrug-af-vikingetiden/>

Gennemgåede kilder

Adam af Bremen om Uppsalatemplet, Bjernum, Jørgen, *Kilder til vikingetidens historie*, Gyldendal, 1974, s. 54

Vikingskib "Roskilde 6", <https://natmus.dk/historisk-viden/danmark/oldtid-indtil-aar-1050/vikingetiden-800-1050/togter/verdens-stoerste-vikingskib/>

Fejøbægeret, <https://denstoredanske.lex.dk/Fej%C3%B8b%C3%A6geret>

Widukinds beretning om Poppo og Harald Blåtand, <https://natmus.dk/museer-og-slotte/nationalmuseet/undervisning-paa-nationalmuseet/undervisningsmaterialer/ungdomsuddannelserne/danmarks-oldtid/kilder/widukinds-beretning-om-poppo-og-harald-blaatand/>

Åbykrucifikset, <https://denstoredanske.lex.dk/%C3%85bykrucifikset>

Dokumentarer

Historien om Danmark – afsnit 3 – vikingetiden, DR1, 2017

Klip

Rådet for sikker trafik – hjelm har alle dage været en god ide,

<https://www.sikkertrafik.dk/kampagner/hjelm-har-alle-dage-vaeret-en-god-ide>

Videoer om menneskeofringer, <https://natmus.dk/historisk-viden/danmark/oldtid-indtil-aar-1050/vikingetiden-800-1050/tro-og-magi-doed-og-ritual/menneskeofringer/>

Melodigrandprix 2018, Rasmussen – higher ground,

<https://www.youtube.com/watch?v=XmboaW4N56A>

Hvordan så vikingerne ud?, <https://natmus.dk/historisk-viden/danmark/oldtid-indtil-aar-1050/vikingetiden-800-1050/mennesket/udseende-og-hyggejne/>

Harald Blåtand og bluetooth, <https://www.youtube.com/watch?v=VdmQp9M9jUo&t=158s>

Vikingeborgen: Trygge borg på Falster, <https://nyheder.tv2.dk/2020-06-02-arkaeolog-jubler-over-dansk-vikingeborg-droemmen-kunne-vaere-at-finde-en-kriger-med-pil-i>

Ny Trelleborg ved Køge, <https://nyheder.tv2.dk/samfund/2014-09-04-sjaeldent-fund-ukendt-vikingeborg-opdaget-ved-koege>

Kongsgården ved Tissø, <https://www.youtube.com/watch?v=S4o0ZRgDFuc>

Oversigt over Jellingemonumenterne, byerne og de militære anlæg i vikingetidens Danmark,

<https://natmus.dk/museer-og-slotte/nationalmuseet/undervisning-paa-nationalmuseet/undervisningsmaterialer/grundskolen/danmarks-oldtid/undervisningsrollespil/vikingetiden/vikingerne-jelling/danmark/>

TV-avisen d. 5. september 2021 kl. 18.30 04.25-09.10 , https://www.dr.dk/drtv/se/tv-avisen-18_30_-vrede-sygeplejersker-fortsaetter-kampen_271995

	<p>Ekskursioner Nationalmuseet – rundvisning i vikingeutstillingen.</p>
<p>Særlige fokuspunkter</p>	<p>Fagligt indhold</p> <p>Ved udgangen af forløbet skal kursisten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kunne redegøre for, hvad der kendetegner vikingetiden som historisk periode - herunder kunne forklare, hvornår vikingetiden blev opfundet. • Kunne redegøre for, hvad der kendetegner den nordiske mytologi. • Kunne redegøre for de 6 forskellige former for historiebrug. • Kunne analysere, hvorfor vikingerne begyndte at drage ud på togter omkring 800-tallet. • Kunne analysere hvorfor Harald Blåtand kristnede Danmark omkring år 965. • Kunne vurdere, hvilke kilder vi har til rådighed fra vikingetiden, og hvad det betyder for vores viden om vikingetiden. • Opnå indsigt i, hvorfor vikingetiden sluttede. • Kunne vurdere, hvordan og hvorfor vikingetiden og historiebrug kan knyttes sammen. <p>Væsentlige begreber</p> <p>Adam af Bremens krønike Den angelsaksiske krønike Bydannelse – Hedeby og Ribe Muldfjældsplow Slaget på Lindisfarne 793 Vikingetogter Jellingestenen Harald Blåtand Trelleborgene Dannevirke Nordisk mytologi Historiebrug – videnskabelig historiebrug, eksistentiel historiebrug, politisk historiebrug, ikke-brug, historiemisbrug, underholdende/kommerciel historiebrug</p> <p>Faglige mål</p> <ul style="list-style-type: none"> - redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks, Europas og verdens historie - skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer - reflektere over samspillet mellem fortid, nutid og fremtid, samt over mennesket som historieskabt og historieskabende - anvende metodisk-kritiske tilgange til at udvælge og analysere historisk materiale, herunder eksempler på brug af historie - demonstrere viden om fagets identitet og metoder. <p>Kernestof</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie - forandringer i levevilkår, teknologi og produktion - kulturer og kulturmøder i Europas og verdens historie - historiebrug - historiefaglige begreber.
--	---

Titel 4	Dansk straffehistorie
Indhold	<p>Gennemgåede fremstillinger Den danske ordbogs definition af straf</p> <p>Fra vikingetid til middelalder, https://bl.systeme.dk/?id=155</p> <p>_Frederiksen et al, Peter, <i>Grundbog til historie - verdenshistorie indtil 1750</i>, Systime, 2000, s. 111-113</p> <p>Mandebod, https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/mandebod/</p> <p>_Fredsløs, https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/fredloeshed/</p> <p>1500-1700-tallet samfundet og straffene, Hansen, Lars Peter Visti, <i>Overblik - Danmarkshistorien i korte træk</i>, Gyldendal, 2010, s. 47-48, 59-60</p> <p>Trunken - det første fængsel på Bremerholmen i København fra ca. 1620, https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/trunken-det-foerste-faengsel-paa-bremerholmen-i-koebenhavn/</p> <p>_ Enevældens strafformer, https://natmus.dk/historisk-viden/danmark/enevaelde-1660-1848/den-enevaeldige-stat/enevaeldens-strafformer/</p> <p>_ 5 frygtelige straffe fra 1700-tallet, som du VIRKELIG ikke har lyst til at blive udsat for, https://www.dr.dk/historie/danmarkshistorien/5-frygtelige-straffe-fra-1700-tallet-som-du-virkelig-ikke-har-lyst-til</p> <p>Oplysningstiden, https://faktalink.dk/titelliste/ply Det philadelphiske system og det auburnske system uddrag, https://kriminalhistorie.dk/faengsletogstraffene</p> <p>Gennemgåede kilder Straffearbejde på Bremerholmen, https://historielab.dk/til-undervisningen/kildebank/forbrydelse-og-straf/3-skraek-advarel/forbrydere-saettes-arbejdslejr/</p> <p>_ Cesare Beccaria om forbrydelse og straf, https://historielab.dk/til-undervisningen/kildebank/forbrydelse-og-straf/4-bedre-mennesker/straf-der-virker/</p> <p>Kritik af tugthusene, https://historielab.dk/til-undervisningen/kildebank/forbrydelse-og-straf/4-bedre-mennesker/</p> <p>Frederik Bruun, 1867 (uddrag), https://historielab.dk/til-undervisningen/kildebank/forbrydelse-og-straf/4-bedre-mennesker/</p>

	<p>Christian Tryde, 1871 (uddrag), https://dcb993b5-aa94-4336-995c-ef4a1947d30c.filesusr.com/ugd/530cc7_27ad7c8efda74cc7a510021d571e747d.pdf</p> <p>Klip</p> <p>Straffens formål, https://www.forbrydelseogstraf.dk/straffens-formaal Jyske Lov 1241, med lov skal land bygges, https://www.youtube.com/watch?v=7b0whRV-JTs Video om oplysningstiden, https://www.youtube.com/watch?v=IHICCP7hH6I Video om Johan Friedrich Struensee, https://www.youtube.com/watch?v=vHKA4Ks2O2Q Straffens udvikling, https://www.forbrydelseogstraf.dk/straffens-udvikling</p>
<p>Særlige fokuspunkter</p>	<p>Fagligt indhold</p> <p>Ved udgangen af forløbet skal kursisten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kunne redegøre for modellen ”Straffens formål”. • Kunne redegøre for, hvad der kendetegner middelalderen, renæssancen og oplysningstiden som historiske perioder. • Kunne analysere, hvorfor mandebod og fredløshed var straffeformer, der for alvor blev indført i middelalderen. • Kunne analysere hvorfor de første reelle fængselsstraffe opstod og de korporlige straffe blev voldsommere i renæssancen og under enevælden. • Kunne analysere hvorfor det moderne fængselsvæsen opstod i kølvandet på oplysningstiden. • Kunne forklare, hvorfor man indførte de to fængselsmodeller Auburn-modellen og Pennsylvania-/Philadelphia-modellen i Danmark. • Kunne diskutere, på hvilken måde især isolationsstraffene i Vridsløselille Fængsel blev modtaget. • Opnå kendskab til, hvordan straffene og baggrunden for disse har udviklet sig i Danmark i tiden efter 1933. <p>Væsentlige begreber</p> <p>Bagudskuende straffe Fremadskuende straffe Middelalderen Feudalsamfundet Jyske Lov 1241 Fredløshed Mandebod Reformationen 1536 Enevælde Danske Lov 1683 Korporlige straffe Trunken Oplysningstiden Johan Friedrich Struensee Horsens Tugthus/Horsens Statsfængsel</p>

	<p>Vridsløselille Fængsel Auburn-modellen Pennsylvania-modellen/Philadelphia-modellen Panoptikon Straffeloven af 1933 Normaliseringsprincippet</p> <p>Faglige mål</p> <p>–redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks, Europas og verdens historie</p> <p>–redegøre for sammenhænge mellem den lokale, nationale, regionale, europæiske og globale udvikling</p> <p>Kernestof</p> <p>hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie</p>
--	--

Titel 5	Danmark og demokratiet
Indhold	<p>Fremstillinger:</p> <p>-Granov, Kristoffer <i>"Demokratiets historie"</i> (uddrag), Dagbladet Information, 2014.</p> <p>-Grubb, Ulrik m.fl.: <i>"Overblik- Verdenshistorie i korte træk"</i>, Gyldendal, 1. udg. 7. oplæg, 2008 s. 113-115 + 117-121</p> <p>-<i>Info om Orla Lehmanns fæstertale</i> fra www.danmarkshistorien.dk</p> <p>- Thomsen, Bente m.fl.: <i>"Overblik- Danmarks historie i korte træk"</i>, Gyldendal, 1. udg. 1. oplæg, 2010 s. 79-86</p> <p>-https://natmus.dk/historisk-viden/danmark/enevaelde-1660-1848/</p> <p>Kilder:</p> <p>-<i>"Den amerikanske uafhængighedserklæring 4. Juli 1776"</i> fra www.verdenfoer1914.systeme.dk</p> <p>-<i>"Menneskerettighedserklæringen, 1789"</i> fra www.verdenfoer1914.systeme.dk</p> <p>-<i>Orla Lehmanns tale til bønderne i Nykøbing Falster, 1841</i> fra https://danmark.systeme.dk/index.php?id=541#c2307</p>

	<p>-Uddrag af <i>Danmarks Riges Grundlov af 5. juni 1849</i> (Junigrundloven) fra www.danmarkshistorien.dk</p> <p>Artikel:</p> <p>Jensen, Jakob Linna: <i>"Debat: Det danske demokrati har fået coronavirus – og har brug for en respirator"</i> (Uddrag), POV- Point og View International, 24. juni 2020.</p> <p>Filmmateriale/videoklip:</p> <p>-https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/miniforedrag-den-danske-enevælde/</p> <p>- ”Grundloven, folket og magten”- Afsnit 8 i tv-serien: Historien om Danmark fra 2017.</p>
<p>Særlige fokuspunkter</p>	<p>Formål: med dette forløb er først og fremmest give kursisterne et kendskab til og en forståelse af forudsætningerne og omstændighederne omkring indførelsen af demokrati i Danmark. Derudover skal I blive i stand til at kunne indgå i en diskussion om demokratiets situation i Danmark i dag i 2021.</p> <p>Indhold (kernestof):</p> <ul style="list-style-type: none"> - – hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie - – forandringer i levevilkår, teknologi og produktion - – styreformer, herunder demokrati og demokratiseringsprocesser - – politiske ideologier, herunder ideologernes kamp i det 20. århundrede - – nationale og internationale konflikter og samarbejdsrelationer - – historiebrug og -formidling - –historiefaglige begreber. <p>Fokuspunkter: Begrebet demokrati, indirekte og direkte demokrati, oplysningstid, oplysningsfilosofferne Locke, Rousseaus, Montesquieu og Voltaire, enevælde, Den amerikanske revolution og uafhængighedserklæringen 1776, Den franske revolution og menneskerettighedserklæringen fra 1789, oplyst enevælde, romantikken, nationalismen, stænderforsamlingerne, de nationalliberale og Orla Lehmann, konflikten i Slesvig- Holsten og tre-årskrigen/1. Slesvigske krig, grundloven 1849 (fokus på magtfordeling og frihedsrettigheder), lange linjer over demokratiets udfordringer og grundlovsændringer siden 1849, perspektivering til regeringens håndtering af Coronakrisen i DK 2020.</p>

Titel 6	Sydafrika
Indhold	<p>Gennemgåede fremstillinger Gunnarsen, Gorm, Sydafrikas historie, Gyldendal, 1999, s. 16-28, 33-36 Milit%C3%A6r- og krigshistorie/Boerkrigen Hvad er ANC?, https://afrika.dk/vidensbank/sydafrika-under-apartheid/hvad-er-anc Nationalistpartiet og Broderbånd, https://afrika.dk/vidensbank/sydafrika-under-apartheid/hvad-er-anc Love om apartheid, https://afrika.dk/vidensbank/sydafrika-under-apartheid/hvad-var-apartheid/apartheid-lovene Afskaffelsen af apartheidstyret, https://faktalink.dk/titelliste/apar Tid til sandhed og forsoning, https://www.dr.dk/nyheder/htm/baggrund/tema1999/Mandela%20i%20Danmark/70.htm</p> <p>Gennemgående kilder Lagden-kommissionen, 1905, Gunnarsen, Gorm, <i>Sydafrikas historie</i>, Gyldendal, 1999 Nationalistpartiets racepolitik, 1947, Gunnarsen, Gorm, <i>Sydafrikas historie</i>, Gyldendal, 1999 Race-omklassificering 1988, Gunnarsen, Gorm, <i>Sydafrikas historie</i>, Gyldendal, 1999 Citater af F.W. de Klerk 1975-1991, Gunnarsen, Gorm, <i>Sydafrikas historie</i>, Gyldendal, 1999</p> <p>Klip Xhosa Tongue Twister Lesson in South Africa, https://www.youtube.com/watch?v=KZlp-croVYw Apartheidmuseet – hjemmeside for apartheidmuseet i Johannesburg, http://apartheidmuseum.org/content/home Peter Gabriel - Biko, 1980, https://www.youtube.com/watch?v=luVpsM3YAgw</p> <p>Film: Mandela i frihedens navn, britisk dokumentar 2009, vist på DR1 d. 7. dec. 2013 Horisont – Sydafrikas knuste drøm, DR1, 2016 Husker du - året er 1977, DR2, 2012, minuttal 51:45-52:45</p>
Særlige fokuspunkter	<p>Fagligt indhold: Ved udgangen af forløbet skal kursisten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Redegøre for, hvad partierne ANC og Nationalistpartiet stod for. - Kunne analysere hvorfor apartheidstyret blev indført 1948. - Kunne redegøre for den førte politik under apartheidstyret. - Kunne analysere hvorfor apartheidstyret blev afviklet fra 1990/1994. - Kunne diskutere hvordan modstanden mod apartheidstyret kom til udtryk. - Diskutere hvilken betydning Nelson Rolihlahla Mandelas har haft for apartheidstyrets afvikling og efterfølgende politik i Sydafrika. - Diskutere i hvor høj grad de udfordringer Sydafrika i dag står over for skyldes apartheidpolitikken. <p>Væsentlige begreber: Lagden-kommissionen, 1903 ANC Nationalistpartiet Segregation Apartheid Hjemlandslove Sharpeville-krisen, 1960</p>

Soweto-oprøret, 1976
Steven Biko
Nelson Rholihlalah Mandela
F.W. De Klerk
Sandheds- og forsoningskommissionen
Apartheidmuseet

Faglige mål:

Kursisten skal kunne:

- redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks, Europas og verdens historie
- redegøre for sammenhænge mellem den lokale, nationale, regionale, europæiske og globale udvikling
- reflektere over samspillet mellem fortid, nutid og fremtid
- anvende metodisk-kritiske tilgange til at udvælge og analysere historisk materiale
- opnå indsigt i hvordan historiefaget kan medvirke til at forstå og løse problemer i nutiden
- formulere historiske problemstillinger og relatere disse til kursisternes egen tid

Kernestof:

- hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie
- kulturer og kulturmøder i Europas og verdens historie
- nationale og internationale konflikter og samarbejdsrelationer
- historiebrug og -formidling
- historiefaglige begreber.

Titel 7	Den kolde krig og DDR
Indhold	Fremstillinger: Følgende afsnit fra e-bogen "Den kolde Krig" af Kai Otto V. Barner, Systime: - "Liberalismen" - "Karl Marx og kommunismen" - "Optakten til Den kolde Krig" - "Atombomben" - "Tyskland. Krigsskadeserstatninger" - "Sovjetisk sikkerhedszone i Østeuropa" - "Sovjetisk strategi i de østeuropæiske lande" - "Bekymring i Vesten" - "Verden deles i to: Truman-doktrinen" - "Marshallplanen" - "Nye oplysninger: Agenter advarede mod Marshallplanen"

- ”Ny krise i Berlin. DDR opfører muren”
- ”Igen Berlinkrise: DDR tager initiativet”
- ”Berlinmuren”
- ”Krisen skærpes -parterne søger en udvej”
- ”DDR provokerer”
- ”Vesttysk tilnærmelse til Sovjetunionen”
- ”Murens fald”
- ”Hvem vandt den kolde krig”
- ”Sporene fra den kolde krig”

-Rasmussen, Søren Hein: “Den kolde krig- et overblik”, www.historie-nu.dk (uddrag om definition på Den kolde Krig samt Stedfortræderkrig)

https://www.museumskanderborg.dk/Files/Billeder/0100_SKANDEBORG_MUSEUM/0400_BOERN_UG_UNGE/0400_DOKUMENTER/Soeren_Hein_Rasmussen_Denkoldekrig_et-overblik.pdf

-Om markedsøkonomi kontra planøkonomi:

<http://www.oekonomispil.dk/index.php?p=opslag&opslag=01>

-Om NATO (Uddrag) fra <https://faktalink.dk/titelliste/nord>

-Om Warszawapagten (Uddrag) fra <https://denstoredanske.lex.dk/Warszawapagten>

-”Berlinmurens fald” (uddrag) fra <https://faktalink.dk/titelliste/berlinmuren/berlinmurens-fald>

Kilder:

-“At blive en del af systemet, 1959” herfra <https://www.his2rie.dk/kildetekster/ddr-1949-1989-den-virkeliggjorte-socialisme/tekst-9/>

- "IS THIS TOMORROW AMERICA UNDER COMMUNISM!" published by the Catholic Catechetical Guild Educational Society, 1947.

-”Kort over Tyskland efter 1945”. Kortet er fra Jensen, Niels Jørgen: ”Det vesttyske samfund efter 1945”, Udgivet af DR, 1985.

-”Ulbrichts ti bud, juli 1958” fra <https://www.his2rie.dk/kildetekster/ddr-1949-1989-den-virkeliggjorte-socialisme/>

-”Brev af 16. august 1961 fra Willy Brandt til John F. Kennedy (uddrag)” fra Bertelsen, Inger m.fl.: ”Berlinproblemet 1958-1972”, Gyldendal, 1974

-Foto af ”Berlinmuren 9. nov. 1989”. Billedet er hentet her

<https://www.information.dk/udland/leder/2019/11/skaal-berlinmurens-fald-laenge-leve-energien-1989-brug-dag>

	<p>Filmmateriale/videoklip:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Dokumentaren DDR-Livet bag muren del 1 (En ny begyndelse på russisk), 2006 -Videoklip ”Berlin 1945 Stunde nul” fra e-bogen “Den kolde krig”, systime. - Videoklip af Berlinmuren fra Vesten side den 12.9’09.1961: https://www.dr.dk/bonanza/serie/182/berlinmuren/22843/muren-gaar-over-gader-og-gennem-huse -Videoklip af Berlinmurens fald nov. 1989: https://www.dr.dk/nyheder/udland/video-se-berlinmurens-fald-25-aar-siden#!/
<p>Særlige fokuspunkter</p>	<p>Formål:</p> <p>Indhold (Kernestof):</p> <ul style="list-style-type: none"> - hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie <ul style="list-style-type: none"> - – forandringer i levevilkår, teknologi og produktion - – politiske ideologier, herunder ideologiernes kamp i det 20. århundrede - – nationale og internationale konflikter og samarbejdsrelationer - – globalisering - – historiebrug og -formidling - historiefaglige begreber. <p>Fokuspunkter: Kold krig, Stedfortræderkrige, Den kolde Krigs to store parter: Sovjetunionen og USA, Satellitstater, liberalisme, kommunisme, markedsøkonomi, planøkonomi, NATO, Warszawapagten, Situationen for krigens parter efter Anden Verdenskrig, Delingen af Tyskland og Berlin, Trumann-doktrinen, Inddæmningsstrategien, marshallhjælpen, DDR og dets karakteristika, Opførelsen af Berlinmuren- årsager hertil samt konsekvenserne heraf, Med udgangspunkt i Willy Brandts ostpolitik diskuteres Tysklandssituationen i forhold til Den kolde Krig, Murens fald og den kolde Krigs afslutning.</p>